

ДОСЛІДЖЕННЯ

« Споживання
опіоїдних анальгетиків
в Україні за 2010-2015 роки »

Результати та пропозиції

Олександр ТКАЧЕНКО

Інститут аналітика та адвокації, 2017

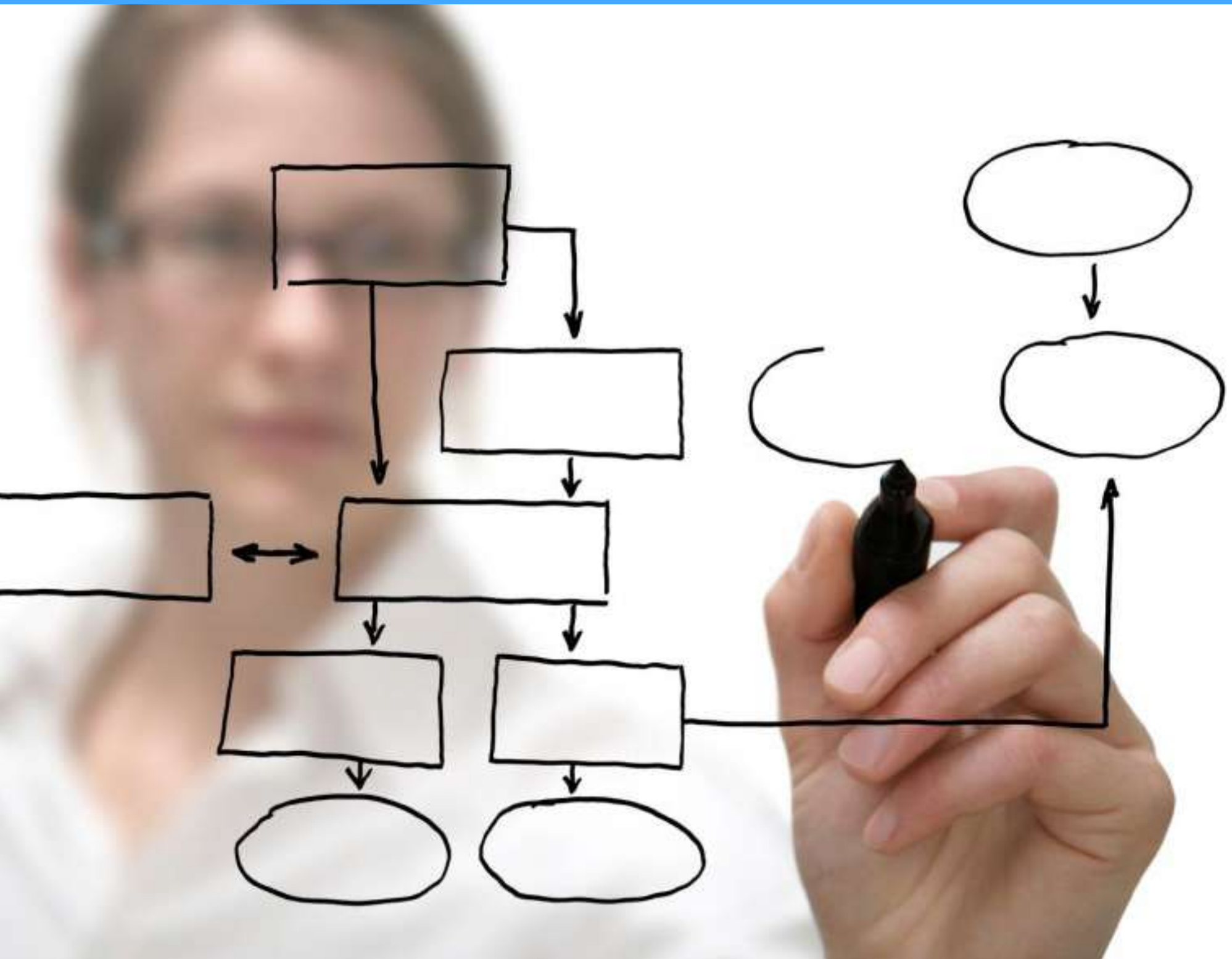
МЕТАДОСЛІДЖЕННЯ

ВСТАНОВИТИ ТЕНДЕНЦІЇ
СПОЖИВАННЯ ОПІОЇДНИХ
АНАЛЬГЕТИКІВ У РЕГІОНАХ
УКРАЇНИ

ОЧІКУВАННЯ VS РЕАЛЬНІСТЬ

НАРКОТИЧНІ РЕЧОВИНИ ФОКУСУ ДОСЛІДЖЕННЯ

МОРФІН

КОДЕЇН

ТРИМЕПЕРИДИН
(ПРОМЕДОЛ)

ТРАМАДОЛ

ФЕНТАНІЛ

БУПРЕНОРФІН

МЕТАДОН

РОЗПОРЯДНИКИ ІНФОРМАЦІЇ

- ✓ Аптечні підприємства
- ✓ Заклади охорони здоров'я
- ✓ Регіональні департаменти/управління охорони здоров'я
- ✓ Моніторинговий центр
- ✓ Держлікслужба
- ✓ МОЗ
- ✓ Інші ЦОВВ

ВИКОРИСТАНІ ДАНІ

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

2010–2015

дані аптечних закладів:

- реалізація лікарням
- відпуск громадянам за рецептами Ф-3

2011–2015

річні звіти лікарень
(дані Держлікслужби)

2012–2015

регіональні річні звіти
обласних департаментів/
управлінь ОЗ

ЗВІТИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ЗА 2011-2015 РОКИ ДО ДЕРЖЛІКСЛУЖБИ

ЗВІТУЮТЬ:

63%

Українських
303

14%

303
Луганської
області
(найгірше)

94%

303
Волинської
області
(найкраще)

86%

303
Полтавської
області

ДАНІ ВІДПУСКУ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ

23%

Аптек
надали
інформацію

100%

Полтавська
область

0

Волинська та
Чернігівська
області

ВИКОРИСТАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ НАРКОТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Розрахунок ІАА (ЛПЗ+аптеки Ф-3)

кг

Наркотична речовина	2011	2012	2013	2014	2015
морфін	16,41	17,10	22,31	22,30	18,66
кодеїн	1,00	1,29	1,52	1,42	1,03
тримеперидин (промедол)	9,69	7,11	11,73	9,29	6,01
трамадол	30,32	39,83	50,09	53,85	46,51
фентаніл	0,22	0,18	0,26	0,26	0,22

ВИКОРИСТАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ НАРКОТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ЗОЗ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розрахунок ІАА (ЛПЗ+аптеки Ф-3)

кг

Наркотична речовина	2011	2012	2013	2014	2015
морфін	0,69	0,43	0,40	0,68	1,13
кодеїн	0,06	0,04	0,02	0,02	0,02
тримеперидин (промедол)	0,62	0,53	0,67	0,62	0,41
трамадол	1,65	10,2	9,51	11,86	13,17
фентаніл	0,007	50,006	0,007	0,011	0,009

ВИКОРИСТАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ МОРФІНУ У ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

* Житомирська, Запорізька, Івано-Франківська, Миколаївська, Одеська, Харківська, Чернігівська, Донецька обл. та АР Крим

** Волинська, Київська, Кіровоградська, Тернопільська, Чернівецька обл.

*** Без Волинської, Донецької, Київської та Луганської обл.

КГ

Морфін	2011	2012	2013	2014	2015
Споживання ЛПЗ (ІАА)	16,39	17,04	21,92	21,03	16,47
Споживання ЛПЗ (Моніторинговий центр)	–	9,6*	4,3**	14,75***	21,36
Загальне споживання ЛПЗ+аптеки Ф-3 (ІАА)	16,42	17,1	22,31	22,3	18,66
Розрахована потреба за методикою ВООЗ	546,9	561,9	517	433	422,6
Частка загального споживання (ІАА) від потреби, %	9%	9%	13%	14%	12%

ВІДПУСК МОРФІНУ* ЗА РЕЦЕПТАМИ АПТЕКАМИ УКРАЇНИ

* з урахуванням омнопону

Форма	2011	2012	2013	2014	2015
Ін'єкційна, %	100%	100%	32%	20%	26%
Таблетована, %	0	0	68%	80%	74%
Усього, г	28,01	56,47	392,01	1270,64	2192,16

СПОЖИВАННЯ МОРФІНУ* У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

* з урахуванням омнопону

КГ

Морфін	Форма	2012	2013	2014	2015
Відпуск аптекою за рецептом Ф-3	ін'єкційна, %	100%	0%	13%	28%
	таблетована, %	0%	100%	87%	72%
	Усього, г	3,02	48,77	309,63	731,67
Використання у ЛПЗ, г	—	691,4	422,16	355,02	366,64
Загальне споживання (ЛПЗ+аптека Ф-3), г	—	694,42	470,93	664,65	1098,31
Потреба згідно методики ВООЗ, г	—	21 098	21 013	20 838	21 499

ВИСНОВКИ

**ДОСТОВІРНО ВСТАНОВИТИ
ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ
НАРКОТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ
ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ
НЕМОЖЛИВО**

**ЛІКИ ЗА РЕЦЕПТОМ У
АПТЕКАХ ПОЧАЛИ АКТИВНО
ВІДПУСКАТИ З 2013 РОКУ**

Пропозиція №1

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Затвердити методику збору інформації щодо споживання у медичних цілях на рівні регіонів і на національному рівні з усіх учасників процесу</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Держлікслужба - МОЗ - регіональні управління ОЗ	<p>Встановлення рівня забезпеченості знеболенням паліативних хворих паліативних хворих</p>

Пропозиція №2

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Прибрати дублювання функцій Держлікслужби та Моніторингового центру</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Держлікслужба - МОЗ	<p>Належне виконання п. 60 Розпорядження КМУ «Про затвердження Національного плану заходів з виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України»</p>

Пропозиція №3

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Зобов'язати ліцензіатів – аптечні заклади - розбивати реалізацію по ЗОЗ та рецептам Ф-3</p>	<p>Ліцензіати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лікувальні заклади - аптеки - ін	<ul style="list-style-type: none"> • Якісна інформація щодо обсягу реалізованих препаратів за рецептами • Встановлення рівня забезпеченості знеболенням паліативних хворих

Пропозиція №4

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Запровадження адміністративної відповідальності посадових (відповідальних) осіб ліцензіатів за неподання, не своєчасне подання звіту та/або внесення до нього недостовірних даних чи подання не за встановленою формою</p>	<p>Ліцензіати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лікувальні заклади - аптеки - ін	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшиться кількість надісланих звітів • Покращиться якість заповнених форм

Пропозиція №5

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Електронізувати процес звітування за єдиною доступною формою, яка буде максимально інтегрованою з процесом ведення облікових журналів та роз'яснення щодо заповнення форми</p>	<p>Ліцензіати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лікувальні заклади - аптеки - ін	<ul style="list-style-type: none"> • Он-лайн доступ до переліку ліцензіат, які вчасно не подали звіту • Зменшення кількості помилок у заповнених звітах • Перехід від паперових звітів до електронних

Пропозиція №6

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Удосконалити реєстр ліцензіатів та створити електронний кабінет ліцензіата</p>	<p>Ліцензіати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лікувальні заклади - аптеки - ін	<ul style="list-style-type: none"> • Зручне звітування для ліцензіатів • Якісні дані

Пропозиція №7

ПРОПОЗИЦІЯ

Затвердити порядок збору та аналізу інформації щодо потреби

АДРЕСАТ

- МОЗ
- ліцензіати
- Департаменти (управління) охорони здоров'я

ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ

- Нормативно врегульовані та уніфіковані для всіх учасників процесу порядок збору та аналізу інформації
- Підвищення якості зібраних даних
- Більша точність розрахунків

Пропозиція №8

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Синхронізувати процес збору потреби із бюджетним процесом</p>	<p>- МОЗ - КМУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Бюджет галузі ОЗ формуватиметься відповідно до актуальних даних потреби у НЛЗ • Підвищиться доступність знеболення

Пропозиція №9

ПРОПОЗИЦІЯ	АДРЕСАТ	ЙМОВІРНИЙ ЕФЕКТ
<p>Розробити порядок розрахунку квот з урахуванням даних споживання та потреби</p>	<ul style="list-style-type: none"> - КМУ - МОЗ - Держлікслужба	<ul style="list-style-type: none"> • Удосконалений механізм квоти

НЕХАЙ НАШІ
ОЧІКУВАННЯ ТА РЕАЛЬНІСТЬ
СПІВПАДАЮТЬ!

